

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520200482
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3520200482.3

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a sudcov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Marka Anovčina v právnej veci oprávneného z vyživovacej povinnosti (plnoletého dieťaťa) N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. G. nad H., G. XXXX/XX, zastúpeného na základe plnej moci matkou G. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. G. nad H., G. XXXX/XX, proti povinnému z vyživovacej povinnosti (otcovi) C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. R. XXX, o návrhu oprávneného na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca a o návrhu otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti, o odvolaní oprávneného z vyživovacej povinnosti a o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 4P/9/2020-316 zo dňa 20.10.2021 a o odvolaní otca proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 4P/9/2020-356 zo dňa 20.07.2022 takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k plnoletému synovi N. L., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne s účinnosťou od 12.02.2020, ktoré je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Výrokom II. nedoplatok na zročnom výživnom na plnoletého N. L., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 12.02.2020 do 30.10.2021 vo výške 412,41 eur, uložil otcovi splátiť v 11 mesačných splátkach po 34,37 eur + 12. splátke vo výške 34,34 eur, zročných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, a to pod stratou výhody splátok. Výrokom III. zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti. Vo výroku IV. rozhodol, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 5P/76/2013-67 zo dňa 25.06.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/66/2014-121 zo dňa 26.02.2015. Výrokom V. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že dňa 12.02.2020 podala matka v tom čase ešte maloletého N. L., nar. XX.XX.XXXX, návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, ktorá bola naposledy upravená rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5P/76/2013-67 zo dňa 25.06.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/66/2014-121 zo dňa 26.02.2015, a to zo sumy 100,- eur na sumu 150,- eur mesačne. Súd vo veci rozhodol najskôr rozsudkom č. k. 4P/9/2020 - 25 zo dňa 01.07.2020, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 100,- eur na sumu 120,- eur mesačne s účinnosťou od 12.02.2020; vyčíslil nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 12.02.2020 do 31.07.2020 vo výške 112,41 eur, ktorý otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 19,- eur spolu s bežným výživným a zároveň rozhodol o zmene skoršieho rozsudku tunajšieho súdu č. k. 5P/76/2013-67 zo dňa 25.06.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/66/2014-121 zo dňa 26.02.2015. Žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v Trenčíne na základe odvolania účastníkov ako odvolací súd vo veci rozhodol uznesením č. k. 6CoP/48/2020-70 zo dňa 24.02.2021 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 18.08.2021 oprávnený z vyživovacej povinnosti N. L. nadobudol plnoletosť. Oprávnený z vyživovacej

povinnosti pri výsluchu k svojim pomerom uviedol, že aktuálne študuje v 4. ročníku Strednej odbornej školy elektrotechnickej v Starej Turej.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

6. Dochádza do školy v nedeľu autom a v piatok cestuje späť autobusom za 1,30 eur alebo cca každý druhý týždeň vlakom, ktorý má zdarma.

Študuje informačné a sieťové technológie, čo si vyžaduje kvalitný počítač, nakoľko sa programuje v programoch náročných na výkon. Počítač mu kúpila ešte stará matka asi v 2. ročníku a postačuje mu doposiaľ. V súvislosti so školou má náklady: 20,- eur mesačne poplatok za internát, 5,- eur za potvrdenie od lekára pre potreby internátu, 96,- eur mesačne za stravu (zahŕňa 4 jedlá denne), 5,- eur týždenne na dokúpenie stravy na internát (polievky, ryža a pod.), 20,- eur za učebnicu na skúšku elektrotechnickej spôsobilosti, ktorú si chce urobiť, 50,- eur bude platiť poplatok za uvedenú skúšku, 15,- eur mobilné dáta mesačne, ktoré potrebuje kvôli prístupu do systému školy. Privyrába si brigádami na pracovisku jeho mamy vo výrobe ako operátor za pásom. Približne od 12/2020 do 09/2021 zarobil odhadom 1 500,- eur v čistom. Z výsluchu otca vyplynulo, že je poberateľom starobného dôchodku. V súčasnej dobe nepracuje. Dochádzať za prácou sa mu neoplatí a v Novom Meste nad Váhom sa práca pre neho nájsť nedá. Je vyučený mäsiar. Mesačné náklady na bývanie otec uviedol vo výške cca 43,- eur elektrina; 20,- eur plynová bomba, ktorá mu vydrží mesiac; 10,- eur internet, 10,- eur telefón, 1,58,- eur poplatok za komunálny odpad (19,- eur ročne); 42,- eur vykurovacie drevo (500,- eur ročne), 15,- eur lieky na vysoký tlak a od bolesti (má chorú chrbticu, poškodené stavce), vlastní 20 ročné osobné motorové vozidlo Opel Vectra a traktor ZETOR Super 50, rok výroby cca 1950. Pokiaľ ide o nehnuteľnosti vlastní len pozemky okolo domu. Dňa 12.07.2021 bola súdom vykonaná na mieste samom obhliadka bydliska otca. Išlo o nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. U. R., a to: pozemky parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX, ktorých je otec spoluvlastníkom v 1/8, ako i stavby domu súp. č. XXX postaveného na parcele XXXX/X. Uvedený rodinný dom obýva otec, je však vlastníctvom jeho netere K. G.. Dom je v pomerne zlom stavebno-technickom stave, postavený na samote, pozostávajúci z obytného domu, letnej kuchyne a jednej hospodárskej budovy. Niektoré stavebné prvky domu boli v rámci možností zrekonštruované resp. nahradené novými (napr. výmena plechu na streche, niektorých okien, vstupných dverí, čiastočné zateplenie stien, avšak veľká časť domu je v pôvodnom stave. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne vyplynulo, že otcovi bol od septembra 2019 vyplácaný starobný dôchodok. Z výsluchu matky súd zistil, že pracuje v spoločnosti ZF Active Safety Slovakia s.r.o. ako operátor výroby. Pracuje na 3 zmeny. Matka vlastní osobné motorové vozidlo Suzuky Swift, rok výroby cca 2008. Iný hnuťelný majetok väčšej hodnoty nemá. Dňa 12.07.2021 súd vykonal obhliadku rekreačnej chaty a záhrady vo vlastníctve matky. Na pozemku parc. č. XXX/XX sa nachádza staršia záhradná chatka a na pozemku parc. č. XXX/XX novopostavená, podpivničená, dvojpodlažná rekreačná chata, s vlastnou studňou a elektrickou prípojkou. V rovnaký deň bol súdom ohliadnutý aj rodinný dom matky nachádzajúci sa v U. G. nad H. na G. ulici XXXX/XX. Ide o menší rodinný dom v súvislej mestskej zástavbe. Technický stav domu sa javí dobrý, udržiavaný. Právne vec súd posúdil podľa § 62, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a ods. 3 Zákona o rodine. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že podaný návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti je dôvodný, keďže od poslednej úpravy výživného v roku 2014 uplynulo 7 rokov. Za ten čas na strane oprávneného z vyživovacej povinnosti došlo k prirodzenému nárastu odôvodnených potrieb, a to najmä v dôsledku jeho štúdia na Strednej odbornej škole elektrotechnickej v Starej Turej, kde študuje v maturitnom ročníku. Preukázané odôvodnené výdavky na plnoletého syna, spojené len s jeho štúdiom na strednej škole, presahujú 153,- eur mesačne. Okrem toho potrebuje k štúdiu výkonnejšie počítačové vybavenie, ktorého primeraná cena je podľa udania školy cca 700,- eur. V súvislosti so zdravotným stavom má oprávnený z vyživovacej povinnosti zvýšené výdavky najmä na korekciu očnej vady cylindrickými šošovkami min. za cca 50 - 70,- eur ročne, ako aj na stomatologickú starostlivosť min. 150,- eur ročne. Podiel oprávneného na priamych nákladoch na bývanie v domácnosti matky predstavuje cca 138,- eur mesačne. Za dôvodné výdavky plnoletého dieťaťa bolo potrebné považovať aj náklady spojené so získaním vodičského oprávnenia v máji 2021 vo výške cca 550,- eur (čo je v mieste jeho bydliska bežná cena vodičského kurzu) i náklady vo výške cca 70,- eur spojené s plánovaným získaním elektrotechnickej skúšky. Obe oprávnenia zvyšujú kvalifikáciu plnoletého dieťaťa a v budúcnosti môžu prispieť k jeho úspešnému uplatneniu sa na trhu práce. Otcou platené výživné vo výške 100,- eur nepokrýva ani len mesačné náklady spojené so štúdiom syna na strednej škole, nehovoriac o tom,

že syn sa potrebuje obliecť, obuť, stravovať aj doma, mať zaplatené okuliare, stomatológa atď. Za neúčelne vynaložené náklady súd považoval nákup drahého počítača za cca 1 250,- eur, nakoľko z potvrdenia vydaného strednou školou vyplynulo, že cena vhodného počítača sa pohybuje okolo 700,- eur. Toto súd v prejednávanej veci zohľadnil. Na strane matky oprávneného došlo od poslednej úpravy výživného v roku 2014, kedy dosahovala priemerný čistý mesačný príjem vo výške 437,- eur, k zvýšeniu jej čistého priemerného príjmu za rok 2020 na sumu 975,- eur a za obdobie 01-09/2021 na sumu 1 018,- eur (vrátane vyplatených nemocenských dávok za obdobie 02-03/2021). Okrem toho bol matke mesačne vyplácaný prídavok na dieťa v sume 24,95,- eur v roku 2020 a 25,50 eur v roku 2021. Iný potenciálny zdroj príjmov, či už zo závislej činnosti alebo z majetku, súd na strane matky nezistil, rovnako neboli zistené ani neprimerané výdavky, ani majetkové riziká, ktoré by matka na seba brala. Preukázané pravidelné výdavky matky (bez stravy, drogérie, odievania, ktoré matka v konaní nevedela vyčísliť) sú aktuálne vo výške cca 573,- eur mesačne (79,- eur elektrina + 140,- eur plyn a RTVS + 25,- eur vodné stočné + 12,- eur TV + 12,- eur daň z nehnuteľností + 1,- euro dňa za psa + 6,- eur komunálny odpad + 52,- eur mobilné paušály + 246,- eur splátka úveru). Okrem toho matka hradí povinné zmluvné poistenie motorového vozidla 95,- eur ročne, poistenie domu cca 40,- eur ročne, životné poistenie 65,- eur štvrtročne. Materiálne podmienky na strane matky možno hodnotiť ako priaznivé, umožňujúce kvalitný život matky, ako aj oprávneného z vyživovacej povinnosti. Matka aktívne zabezpečuje materiálne potreby rodiny. Na strane otca došlo k zmene pomerov v tom ohľade, že sa v septembri 2019 stal poberateľom starobného dôchodku vo výške 375,- eur, ktorý sa mu v roku 2020 zvýšil na sumu 386,- eur a v roku 2021 na sumu 396,- eur. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec zo všetkých zdrojov (nemocenské dávky, podpora v nezamestnanosti, starobný dôchodok + vianočné príspevky, vyplatená mzda) dosiahol celkový priemerný mesačný príjem za 03/2019 - 12/2019 vo výške cca 334,- eur, za rok 2020 vo výške cca 406,- eur a za 01/2021 - 10/2021 vo výške cca 396,- eur. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že otec žije sám, a to skromným vidieckym životom. Pozemok obklopujúci dom je predmetom spoluvlastníctva, pričom podiel otca je vo veľkosti 1/8-ina. Otec na tomto trávnom pozemku chová hydinu a zajace v rozsahu na takéto vidiecke pomery bežnom. Samotný chov domácich zvierat - čo do počtu ako aj podmienok - nemá výraznejší ekonomický potenciál. Na strane otca (vzhľadom na jeho vek, životné podmienky, ako aj určité zdravotné problémy) nie je aktuálne priestor pre záver, že by sa otec bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Súd preto vychádzal z toho, že otcov priemerný čistý príjem za roky 2020 - 2021 je vo výške cca 401,- eur. Jeho mesačné výdavky na prevádzku domu, mobilné služby a lieky sú vo výške cca 142,- eur (43,- eur elektrina + 20,- eur plynová bomba na varenie + 42,- eur drevo na kúrenie + 20,- eur mobilné služby + 1,58 eur komunálny odpad + 15,- eur doplatky na lieky). Otcovi tak zostáva cca 259,- eur mesačne. Z tejto sumy otec musí byť schopný uhradiť výživné vo výške 120,- eur mesačne, čo je cca 30 % z jeho čistého mesačného príjmu. Otcovi tak zostane na stravu, ošatenie, obutie, pohonné hmoty suma cca 139,- eur mesačne, čo je suma síce nízka, avšak s prihliadnutím na to, že otec si mäso dochová, možno ju považovať za únosnú. Súd tak dospel k záveru, že bude v možnostiach a schopnostiach otca s účinnosťou od 20.02.2020 prispievať na výživu plnoletého dieťaťa sumou 120,- eur mesačne, preto výrokom I. rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti otca zo sumy 100,- eur na sumu 120,- eur s účinnosťou odo dňa podania návrhu, t. j. 20.02.2020 a zároveň výrokom III. z rovnakého dôvodu návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. Nedoplatok na zročnom výživnom na syna za obdobie od 12.02.2020 do 30.10.2021 súd vyčíslil na sumu 412,41 eur. Za 18 dní mesiaca február 2020, kedy došlo k podaniu návrhu, predstavuje nedoplatok sumu 12,41 eur (20,- eur : 29 dní = 0,68 eur denne x 18 dní = 12,41 eur) a za obdobie od 03/2020 do 10/2021 vo výške 400,- eur (20,- eur x 20 mesiacov). Vzniknutý nedoplatok na zročnom výživnom súd povolil otcovi splácať v 11 mesačných splátkach po 34,37 eur + 12. splátke vo výške 34,34 eur. Tieto splátky sú zročné spolu s bežným výživným, a to pod sankciou straty výhody splátok. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP tak, že súd žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie oprávnený z vyživovacej povinnosti a otec.

3. Otec vo svojom odvolaní namietal, že súd nezobral do úvahy dôkazy, ktoré boli vykonané a dôkazy, ktoré mohol vykonať, nevykonali. Súd pri obhliadke videl, v akom je stave dom, a že tvrdenia matky, že dom bol zrekonštruovaný, nie sú pravdivé. Mäso z chovu otcovi neporyje ani všetky víkendy v roku a z predaja zvierat nemá žiadny zisk. Odmietol tiež, že by robil na „čierno“. Mal za to, že svoje výdavky a ani príjem si nedokáže zvýšiť. Poukázal na to, že má 65 rokov a vážne zdravotné ťažkosti. Naposledy bol rozsudok potvrdený v roku 2019, pričom vtedy matka zarábala 800,- eur a teraz zarába 1000,- eur. Už vtedy syn študoval na strednej škole, mal 16 rokov. Uviedol, že súd mu výživné nezvýšil ani vtedy, keď

zarábal 700,- eur. Teraz má dôchodok 400,- eur. Keďže by mal doplatiť aj zročné výživné, mesačne by mal platiť skoro 150,- eur. Zostalo by mu 250,- eur a z toho výdavky má cca 200,- eur (bez výživného), a to tam nemá započítané krmivo pre hydinu (cca 20,- eur), ktoré je nevyhnutné kúpiť, aby si aspoň čiastočne zabezpečil stravu. Mal za to, že jeho syn má veľké nároky, drahý počítač, drahé sluchátka, veľké paušály. Podľa otca súd vôbec neriešil jeho návrh na zníženie výživného. Ďalej upresnil svoje náklady: 42,- eur elektrina, 25,- eur mobil a internet, 20,- eur lieky, 10,- eur bomba, 70,- eur drevo, 2,- eura komunálny odpad a dane, 30,- eur benzín, 100,- eur výživné, pričom tu nie sú výdavky spojené s autom, ako je PZP, STK a EK, spolu 299,- eur, zostane mu 100,- eur, z ktorých sa podľa otca nedá vyžiť. Navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, objektívne posúdil a zohľadnil nové vykonané dôkazy, posúdil skutočný stav prejednávanej veci a rozhodol tak, že návrh na zvýšenie výživného zamietne a otcovi zníži výživné na 50,- eur mesačne.

4. Oprávnený z vyživovacej povinnosti v podanom odvolaní uviedol, že suma výživného je neadekvátna na 18 ročného študenta. Matka robí nadčasy a soboty, pričom keby ich nerobila, mala by príjem 660,- eur. Tiež má už 54 rokov. Poukázal na to, že otec sa vzdal svojho rodinného domu a predal ho svojej sestre za sumu 2 000,- eur a tá ho následne previedla na svoju dcéru. Otec celý život pracoval na stavbách, a teda mohol si dom svojpomocne udržiavať. Namietal, že súd si nepreveril príjem otcovej priateľky. Otec má starobný dôchodok a privyrába si na čierno. Z dôchodku by nedokázal platiť domácnosť, priateľku, byt atď. Poukázal na to, že notebook mu kúpila na splátky stará mama, ktorá však zomrela, a preto zvyšné splátky platila matka. Žiadal, aby odvolací súd zvýšil vyživovaciu povinnosť zo sumy 100,- eur na sumu 150,- eur a uložil otcovi zaplatiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 12.02.2020 do nadobudnutia právoplatnosti, vždy do 15 dňa v mesiaci k rukám oprávneného z vyživovacej povinnosti.

5. Oprávnený z vyživovacej povinnosti k odvolaniu otca uviedol, že na jeseň v roku 2015 otcovi zhorelo auto a od neho stodola a 1 rodinného domu. Postavil novú stodolu, spravil na rodinnom dome novú strechu a kúpil ďalšie auto, a to všetko bez pôžičky a bez hypotéky. Podľa oprávneného z vyživovacej povinnosti otec choval aj kozy, ovce, prasa a morky. V domácnosti otca sa stále zdržiava jeho priateľka. Súd by mal preveriť aj jej príjem. Oprávnený má výdavky v súvislosti s tým, že chce ísť študovať ďalej. Matka oprávneného z vyživovacej povinnosti si je vedomá toho, že otec pracuje príležitostne. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na oprávneného z vyživovacej povinnosti zo sumy 100,- eur na sumu 150,- eur.

6. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu oprávneného z vyživovacej povinnosti uviedol, že matka oprávneného z vyživovacej povinnosti klame. Poukázal na to, že súd má k dispozícii kúpnu zmluvu na dom, ako aj čestné vyhlásenie jeho priateľky. Odmietol tvrdenie, že by pracoval na čierno. Žiadal, aby odvolací súd prehodnotil rozsudok súdu prvej inštancie, posúdil všetky okolnosti, dôkazy, ktoré boli vykonané a potreby oprávneného. Mal za to, že zvýšenie výživného bolo odôvodnené jeho príjmom z chovu, pričom ale vykonaný dôkaz tento chov a predaj vyvrátil. Dôkazom sa nepotvrdila ani rekonštrukcia domu (len čiastočná, v hodnote ceny za dom). Podľa otca oprávnený z výživného má vysoké nároky a mal by sa uskromniť. Otec mal za to, že jeho synovi nič nechýba. Otec vo vyjadrení zo dňa 08.02.2022 zopakoval svoju predchádzajúcu argumentáciu. Na záver zopakoval, že pokiaľ by mal platiť takéto výživné, tak dlho nevyžije.

7. Dopĺňacím rozsudkom č. k. 4P/9/2020-356 zo dňa 20.07.2022 doplnil súd prvej inštancie napadnutý rozsudok o výrok VI. a výrok VII. Vo výroku VI. otcovi uložil povinnosť zročné výživné, vrátane nedoplatku, platiť k rukám oprávneného z vyživovacej povinnosti N. L., nar. XX.XX.XXXX. Výrokom VII. zamietol návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti v prevyšujúcej časti. V odôvodnení uviedol, že po predložení veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach proti rozsudku č. k. 4P/9/2020-316 zo dňa 20.10.2021 odvolací súd prípisom zo dňa 12.05.2022 vec vrátil súdu prvej inštancie na doplnenie napadnutého rozsudku postupom podľa § 225 ods. 1. Dôvodom bolo, že súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na medziasom plnoletého oprávneného z vyživovacej povinnosti na sumu 120,- eur mesačne s účinnosťou od 12.02.2020, avšak predmetný výrok neobsahuje výrok o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec sumy 120,- eur a za čas predchádzajúci dňu 12.02.2020. Výroky I. a II. tiež neobsahujú platobné miesto (kam je otec povinný výživné a nedoplatok na zročnom výživnom poukazovať). Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal všetkých účastníkov konania. Dopĺňacím rozsudkom rozhodol o zamietnutí návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti v prevyšujúcej časti (výrok VI.) a samostatným výrokom uložil otcovi platiť zročné výživné, vrátane nedoplatku k rukám oprávneného z vyživovacej povinnosti - N. L.. Pokiaľ ide o zamietnutie návrhu (pôvodne matky) na zvýšenie vyživovacej povinnosti v prevyšujúcej časti, súd

uviedol, že v konaní neboli matkou preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa /vyžadované § 77 ods. 1 zák. o rodine/, ktoré by súdu umožňovali priznať v tom čase maloletému N. zvýšené výživné aj za čas pred podaním návrhu, t. j. od 01.09.2018 do 12.02.2020. Pokiaľ ide o určenie platobného miesta pre úhradu výživného, súd upresnil, že otec je povinný platiť zročné výživné, ako aj vzniknutý nedoplatok priamo N. L., ktorý už nadobudol plnoletosť.

8. Proti tomuto dopĺňaciemu rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Uviedol, že po odpočítaní výdavkov a zaplatení výživného so zročným výživným by mu zostalo 16,- eur. Výdavky spolu vyčíslil na sumu 230,- eur. Z toho mu zostane 170,- eur a má ešte zaplatiť 120,- eur výživné a 34,- eur zročné výživné. Nesúhlasil so záverom, že mu zostane suma 139,- eur po odpočítaní výdavkov. Namietal, že výdavky na drevo má 70,- eur a nie 42,- eur. Na stravu, ošatenie, obuv, drogériu mu zostane 16,- eur. Vyjadril názor, že obhliadkou jeho domu sa potvrdilo jeho tvrdenie, že býva vo veľmi skromných podmienkach. Poukázal na výdavky oprávneného z výživného a jeho matky, ako aj na príjem matky. Mal za to, že oprávnený z výživného môže znížiť svoje výdavky. Žiadal o zrušenie povinnosti doplatiť zročné výživné. Zároveň žiadal o zníženie vyživovacej povinnosti na syna na 50,- eur mesačne.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť z nasledovných dôvodov:

10. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že podaný návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti je dôvodný, keďže od poslednej úpravy výživného v roku 2014 uplynulo 7 rokov. Súd mal za to, že za ten čas došlo na strane oprávneného z vyživovacej povinnosti k prirodzenému nárastu odôvodnených potrieb, a to najmä v dôsledku jeho štúdia na Strednej odbornej škole v maturitnom ročníku, ako aj v súvislosti s jeho zdravotným stavom. Súd tiež konštatoval zmenu pomerov na strane matky, a to zvýšenie príjmu zo sumy 437,- eur na sumu 975,- eur. Na strane otca tiež došlo k zmene pomerov v tom ohľade, že v septembri 2019 sa stal poberateľom starobného dôchodku vo výške 375,- eur. Súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca s účinnosťou od 20.02.2020 prispievať na výživu plnoletého dieťaťa sumou 120,- eur mesačne, a preto na túto sumu zvýšil vyživovaciú povinnosť otca.

11. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o návrhoch na zvýšenie / zníženie výživného súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam osoby oprávnenej na výživné a k odvolacím námietkam otca ako osoby povinnej platiť výživné dodáva nasledovné:

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca upravená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 5P/76/2013-67 zo dňa 25.06.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19CoP/66/2014-121 zo dňa 26.02.2015, a to zo sumy 49,80 eur (1 500,- Sk) na sumu 100,- eur mesačne. V danom čase bol oprávnený z vyživovacej povinnosti maloletý, mal 11 rokov a bol žiakom druhého stupňa základnej školy.

19. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť o vyživovacej povinnosti k dieťaťu (či už k maloletému alebo plnoletému) po tom, čo bola už vyživovacia povinnosť súdom určená, je zmena pomerov. Pri zohľadnení zmeny pomerov je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku, ktorým bola vyživovacia povinnosť súdom naposledy upravená (t. j. vtedy, keď ide o podstatnú zmenu pomerov). V prípade, keď má súd rozhodovať o návrhu na zvýšenie výživného alebo o návrhu na zníženie výživného podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zvýšenie / zníženie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zmenu výživného je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné. Súd je v rámci tohto konania povinný objasniť skutočný stav veci v zmysle § 35 CMP a na základe zisteného stavu vykonať porovnanie pomerov účastníkov v čase poslednej úpravy výživného s pomermi v súčasnej dobe.

20. Uvedené porovnanie pomerov súd prvej inštancie vykonal správne a na základe jeho výsledkov vo veci aj správne rozhodol. Oprávnený z vyživovacej povinnosti mal v čase poslednej úpravy 11 rokov a bol žiakom základnej školy. V súčasnosti je plnoletý a študuje na Strednej odbornej škole elektrotechnickej v Starej Turej a býva na internáte. V súvislosti s narastajúcim vekom, štúdiom na strednej škole, bývaním na internáte a zdravotnou starostlivosťou má nepochybne zvýšené výdavky oproti predchádzajúcej úprave. U oprávneného z vyživovacej povinnosti nastala zmena pomerov, ktorá je dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, a to pre jej zvýšenie.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne za dôvodné výdavky oprávneného z vyživovacej povinnosti považoval výdavky spojené s jeho štúdiom na strednej škole vo výške 153,- eur mesačne, ako aj výdavky na zdravotnú starostlivosť a za nedôvodný výdavok na počítačové vybavenie v cene 1 250,- eur, nakoľko pre potreby štúdia na uvedenej strednej škole postačoval počítač v hodnote 700,- eur. Ako dôvodné boli aj výdavky spojené zo získaním vodičského oprávnenia a elektrotechnickej skúšky. Určené zvýšené výživné v sume 120,- eur vzhľadom na vek dieťaťa a jeho preukázané výdavky v konaní pokrýva len časť týchto nevyhnutných výdavkov. Námietky otca o tom, že u oprávneného z vyživovacej povinnosti je priestor na zníženie jeho výdavkov, sú preto vzhľadom na vyššie uvedené nedôvodné. Výživné otca nepokrýva ani len základné potreby oprávneného spojené s bývaním, štúdiom, stravovaním, obliekaním a hygienou, a aj keď je potrebné brať do úvahy aj vyživovaciu povinnosť matky, ktorá by zároveň pri zohľadnení jej osobnej starostlivosti mala byť nižšia ako vyživovacia povinnosť otca, je v skutočnosti vyššia, keďže jej to jednak umožňujú jej zárobkové pomery a zároveň pomery otca neumožňujú prispievať na syna vyšším výživným než 120,- eur mesačne. Výška určeného zvýšeného výživného je síce na hranici schopností a možností otca, no zároveň je v ich medziach a primeraná. Z uvedených dôvodov zároveň nie je možné vyživovaciu povinnosť otca znížiť, a to ani s prihliadnutím na okolnosť, že celkové pomery otca sú v dôsledku príjmu iba z dôchodku horšie oproti času, keď pracoval, a to s prihliadnutím na to, že výživné má prednosť pred inými jeho výdavkami a celkové náklady na uspokojovanie potrieb oprávneného sú výrazne vyššie, ako v čase poslednej úpravy výživného, a to aj s prihliadnutím na vývoj životných nákladov.

22. Súd prvej inštancie ustálil priemerný mesačný príjem otca za roky 2020-2021 vo výške 401,- eur. Otec takto ustálenú výšku príjmu nenamietal. Oprávnený z vyživovacej povinnosti namietal, že otec

má príjem vyšší, keďže pracuje tzv. „na čierno“. V konaní však nepredložil také dôkazy a ani z iných vykonaných dôkazov nevyplývalo, že by otec pracoval bez pracovnej zmluvy alebo bez dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru. Obhliadkou bydliska otca súd nezistil, že by chov zvierat otcom mal ekonomický potenciál a týmto si prípadným predajom mohol otec zabezpečiť vyšší príjem. Takýto chov zvierat otcom bezpochyby ale slúži na zníženie výdavkov otca na stravovanie. Pri obhliadke bydliska otca nebolo zistené, že by otec choval aj iné zvieratá ako hydinu, kačice a zajacov. Preto ako nedôvodné vyhodnotil odvolací súd námietky oprávneného z vyživovacej povinnosti o tom, že otec má v skutočnosti vyšší príjem a chová aj zvieratá s väčším ekonomickým potenciálom, čo by sa malo prejavovať v jeho lepších, než ním deklarovaných pomeroch.

23. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a na výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, súd pri skúmaní pomerov rodiča neprihliadne (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Výdavky na úhradu potrieb dieťaťa sú prioritné, a preto je rodič povinný v prvom rade uhradiť výživné pre dieťa a potom uspokojiť svoje iné ako nevyhnutné výdavky. Otec namietal, že jeho výdavky sú vyššie ako uvádzal súd. V tejto súvislosti otec ako výdavky uvádzal sumu 42,- eur za úhradu elektrickej energie, 25,- eur mobil a internet, 20,- eur lieky, 10,- eur plynová bomba, 70,- eur drevo, 2,- eurá komunálny odpad a dane, 30,- eur benzín, pričom tu nezahrnul ešte PZP, STK a EK. Otec dokladmi preukázal nasledovné výdavky: poplatok za komunálne odpady - 38 eur, poplatok za elektriku 121,30 eur za obdobie od 15.06.2020 do 15.09.2020, preddavkové zálohové platby v priemere 43,- eur mesačne, poplatky za mobilné služby Orange Slovensko, a.s. v priemere 20,- eur mesačne (otec neskôr uviedol, že internet zrušil a tento už neplatí), povinné zmluvné poistenie 48,45 eur, doplatky za lieky 25,85 eur, STK a EK 98,- eur.

24. Nie všetky vyššie uvedené výdavky, ktoré uvádzal otec, možno považovať za nevyhnutné výdavky. Za takéto výdavky možno považovať výdavky na elektrinu, plynovú bombu na varenie, výdavky na telefón, komunálny odpad, doplatky na lieky a drevo na kúrenie. Za nevyhnutné nie je možné v danej veci považovať výdaje, ktoré uvádzal otec na benzín, PZP, STK a EK. Otec nepreukázal, že nevyhnutne potrebuje osobné motorové vozidlo. Rovnako otec nepreukázal výdavky na vykurovanie drevom vo výške 70,- eur mesačne ako uvádzal a ani výdavky na krmivo pre zvieratá. Odvolací súd sa preto stotožnil s výškou nevyhnutných výdavkov otca vo výške cca 142,- eur ako uviedol aj súd prvej inštancie. Z príjmu tak otcovi zostane suma 259,- eur na pokrytie výživného vo výške 120,- eur a dočasne do splatenia celej sumy zročného výživného (412,41 eur) aj sumy 34,34 eur mesačne. Zvyšok príjmu, ktorý otcovi zostane, keďže časť svojej potreby na stravovanie dokáže pokryť vlastným chovom zvierat, otcovi umožňuje pokrývať aj ďalšie jeho výdavky. Námietky otca o tom, že by mu po odrátaní nevyhnutných výdavkov, výživného a zameškaného výživného zostala len suma 16,- eur na ďalšie potreby, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Na druhej strane však nebolo preukázané, že by domácnosť s otcom zdieľala jeho priateľka, ako namietal oprávnený z vyživovacej povinnosti. Z vyjadrenia otcovej priateľky vyplývalo, že tak ako otec, aj ona si uhrádzajú výdavky samostatne a oddelené majú aj príjmy. Otcova priateľka býva vo svojom byte a otca navštevuje 1 x až 2 x za týždeň na 1 - 2 dni. Vzhľadom na uvedené nebolo potrebné zisťovať aj príjem priateľky otca.

25. Výška vyživovacej povinnosti je vzhľadom na majetkové pomery otca, matky a výdavky oprávneného z vyživovacej povinnosti primeraná vo výške 120,- eur, pričom je v možnostiach a schopnostiach otca takúto sumu platiť.

26. Keďže zvýšené výživné bolo priznané odo dňa podania návrhu, vznikol otcovi aj dlh na výživnom odo dňa začatia konania do dňa rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozdiel medzi doposiaľ určeným výživným a zvýšeným výživným za uvedenú dobu. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o výške tohto zameškaného výživného a vzhľadom na pomery otca ho správne zaviazal na jeho zaplatenie v splátkach, ktoré zodpovedajú jednak týmto jeho pomerom, ale aj oprávnenému nároku jeho syna na uhradenie zameškaného výživného v primeranej lehote. Pokiaľ oprávnený vzniesol v priebehu odvolacieho konania požiadavku na vyrátanie zročného výživného za obdobie od 12.02.2020 ku dňu právoplatnosti rozsudku, tak táto nie je dôvodná a takýmto spôsobom vypočítať výživné ani nie je objektívne možné, pretože napadnutý rozsudok môže nadobudnúť právoplatnosť až po rozhodnutí odvolacieho súdu o odvolaniach účastníkov, a to dorúčením rozhodnutia odvolacieho súdu všetkým účastníkom. Okrem toho v zmysle § 44 CMP sú rozsudky o výživnom vykonateľné dorúčením, čo v praxi znamená, že už dorúčením rozsudku súdu prvej inštancie účastníkom konania je osoba povinná platiť výživné povinná ho platiť v novo určenej výške, a preto by už ďalší dlh vznikáť nemal, ak odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdí. Pokiaľ povinná osoba takto nepostupovala, je vecou účastníkov si ďalší dlh vypočítať a pokiaľ ho povinný neuhradí

dobrovoľne, má oprávnený z výživného právo domáhať sa jeho vymoženia prostredníctvom exekúcie, resp. výkonu rozhodnutia. O tomto boli účastníci konania v napadnutom rozsudku poučení.

27. Pokiaľ otec podal v predmetnej veci odvolanie aj proti dopĺňaciemu rozsudku, ktorým boli doplnené výroky VI. a VII., tak týmito bol doplnený rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 20.10.2021 tak, že otec je povinný platiť výživné k rukám oprávneného z vyživovacej povinnosti (t. j. platobné miesto) a návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti oprávneného bol v prevyšujúcej časti zamietnutý. Vo svojom odvolaní však otec zopakoval svoju argumentáciu proti výrokom I. a II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a proti uvedeným výrokom VI. a VII. neuviedol žiadne námietky. Odvolanie otca proti dopĺňaciemu rozsudku bolo preto nedôvodné. Okrem toho napadnutý rozsudok zo dňa 20.10.2021 a dopĺňací rozsudok zo dňa 20.07.2022 po právnej stránke predstavujú spolu jeden rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o celom predmete konania.

28. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP). Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).